

hvem der er eller kan være barnets far. Sanktionerne ved manglende overholdelse af oplysningspligten skærpes derimod ikke. Tværtimod vil det ikke som i dag være strafbart for moderen at nægte at give oplysninger til statsamtet. Statsamtet skal i stedet ved rådgivning og vejledning m.v. søge at motivere moderen til frivilligt at give oplysningerne.

Indbringes sagen for retten, kan retten anvende de samme vidnesanktionsmidler over for bl.a. moderen som i dag. Disse forudsættes som hidtil anvendt lempeligt.

Det foreslås endvidere, at en mand, der i den periode, hvor moderen er blevet gravid, har haft seksuelt forhold til hende, skal have ret til at få prøvet, om han er barnets far. Den foreslåede regel - der næppe kan forventes at få større praktisk betydning - skal ses på baggrund af gældende ret, som indebærer, at en ugift far kun kan få fastslået sit faderskab, hvis moderen over for statsamtet oplyser ham som faderskabsmulighed. Det gælder i princippet, selv om parterne f.eks. har levet sammen i en længere periode og måske sammen har planlagt barnet.

Moderen beskyttes bl.a. ved, at sagen indbringes for retten, hvis hun bestrider, at der har været et seksuelt forhold. I så fald vil den pågældende mand kun kunne få prøvet sit faderskab, hvis retten efter en samlet bevisvurdering kan lægge til grund, at der har været et seksuelt forhold. En lignende ordning har været gældende i Norge siden 1997.

Bl.a. som følge af den foreslåede skærpelse af moderens oplysningspligt foreslås det, at statsamtene og domstolene kan afskære en mand fra at få sit faderskab fastslået, hvis barnet er blevet til ved et strafbart forhold, og afgørende hensyn til barnet taler imod, at faderskabet fastslås. Bestemmelsen kan anvendes i tilfælde af incest eller voldtægt m.v.

Der indføres endvidere udtrykkelige regler om, hvem der skal anses som mor og far til et

barn, der er blevet til ved kunstig befrugtning, ligesom det udtrykkeligt fastslås, at aftaler om surrogatmoderskab er ugyldige. Reglerne svarer til, hvad der allerede i dag anses for gældende ret.

Endelig forenkles og moderniseres retsplejelovens regler om domstolenes behandling af faderskabssager.

Lovforslagene indebærer også enkelte ændringer, som ikke umiddelbart har sammenhæng med faderskabsreglerne:

Det foreslås, at gifte forældre fortsætter med at have fælles forældremyndighed efter separation eller skilsmisse, medmindre en af dem kræver, at den fælles forældremyndighed ophører.

Det fastsættes endvidere udtrykkeligt, at der i sager om forældremyndighed og samvær efter omstændighederne skal finde en samtale sted også med børn under 12 år.

Endelig foreslås det, at kompetencen til at meddele de såkaldte skiftefritagelser overføres fra statsamtene til kommunerne. Forslaget bygger på Opgavekommissionens betænkning nr. 1366/1998 om fordelingen af opgaver i den offentlige sektor.

Lovforslagene regulerer centrale og følelsesprægede familieretlige spørgsmål. Efter regeringens opfattelse er forslagene udtryk for en rigtig og afbalanceret afvejning af de mange og ofte meget komplicerede hensyn, som gør sig gældende i disse spørgsmål. Det er samtidig helt naturligt, at andre vil vægte hensynene anderledes.

Regeringen ser frem til en fortsættelse af den åbne, indgående og grundige debat om lovforslagene, der blev indledt ved 1. behandlingen den 1. marts 2000.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagene og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale forslagene til Det Høje Tings velvillige behandling.